

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/42/2018
Identifikačné číslo spisu:	1210010869
Dátum vydania rozhodnutia:	09.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1210010869.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Petra Szaba a JUDr. Štefana Micháliku, v trestnej veci obvineného S. J. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 9. augusta 2018 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júla 2014, sp. zn. 4To/75/2014, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 23. januára 2014, sp. zn. 2T/100/2010, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného S. J. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 23. januára 2014, sp. zn. 2T/100/2010, bol obvinený S. J. uznaný za vinného zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, ako je uvedené v skutkovej vete prvostupňového rozsudku.

Za to bol obvinenému podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 4, § 42 ods. 1 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 2T/53/2010 zo dňa 25.7.2010, a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T/107/2010 zo dňa 26.7.2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

Na podklade odvolania obvineného S. J. podaného proti vyššie citovanému rozsudku rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 24. júla 2014, sp. zn. 4To/75/2014, takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho

výkonu, a to na skutkovom základe už vyššie uvedenom.

V súlade s ustanovením § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd uložil obvinenému podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h), § 38 ods. 7, § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení Nálezu Ústavného súdu SR č. 428/2012 Z. z. a § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu BA III z 25.07.2010 sp. zn. 2T/53/2010, ako aj výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V z 26.07.2010 sp. zn. 1T/107/2010, aj ďalšie výroky na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinený podal v zákonnej lehote dovolanie, ktoré následne, po uplynutí trojročnej lehoty, podal aj prostredníctvom obhajcu.

Ako dovolacie dôvody boli uplatnené dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Tr. por.

V súvislosti s dovolacími dôvodmi podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený uviedol, že neexistoval dôvod na zastavenie vozidla, v ktorom sa nachádzal obvinený a následná bezpečnostná prehliadka, pri ktorej bola droga zaistená, nebola vykonaná zákonne a poukázuc na zásadu „nieť zdravého plodu zo zhnitého stromu“ je potrebné považovať získaný dôkaz za nezákonný.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., vzhľadom na uvedené mal dovolať podľa jeho názoru mať právo vypočuť alebo dať vypočuť svedkov, ktorí by svedčili v jeho prospech a to za rovnakých podmienok, ako boli predvolaní a vyslúchaní tí, ktorí vypovedali proti nemu, nepodarilo sa spoľahlivo a bez akýchkoľvek pochybností potvrdiť, že páchatelom tohto trestného činu je práve on.

Záverom obvinený navrhol, aby odvolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por., aby zrušil napadnuté rozsudky, po vyslovení, že nimi bol porušený zákon v neprospech obvineného.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II v tom smere, že ho navrhuje odmietnuť podľa § 382 písm. a) Tr. por., nakoľko bolo dovolanie podané oneskorene.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Pokiaľ ide o námietku prokurátora ohľadom oneskoreného podania dovolania, aj keď sa s ňou dovolací súd stotožňuje, musí rešpektovať rozhodnutie Ústavného súdu SR (I. ÚS 217/2013), podľa ktorého je dovolanie podané včas, aj keď je podané samotným obvineným, bez splnenia podmienky, že musí byť podané prostredníctvom obhajcu.

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Tr. por.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka pritom viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., tak k tomu považuje najvyšší súd za dôležité poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolaťom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolať uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Vo všeobecnosti k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (dovolanie z tohto dôvodu možno podať, ak bolo právo na obhajobu porušené zásadným spôsobom) si najvyšší súd dovoľuje poukázať na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej súvislosti pritom najvyšší súd upozorňuje na skutočnosť, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako i vo vzájomných súvislostiach.

Konkrétne ku dovolacej námietke subsumovateľnej pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., týkajúcou sa návrhu obvineného na doplnenie dokazovania, ktorou sa obvinený dožadoval

porušenia jeho práv na obhajobu, najvyšší súd v prvom rade uvádza, že sa pridŕža odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktorý správne považuje návrhy na doplnenie dokazovania za neopodstatnené.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania), je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní a súdu znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané. Je nepochybné, že návrhy obvineného na doplnenie dokazovania boli zamietnuté v celom rozsahu, nakoľko ich vykonanie vzhľadom na danú dôkaznú situáciu nepovažoval za potrebné.

Z uvedených dôvodov dovoláciu námietku obvineného, spočívajúcu v tvrdení, že súd odmietol vykonať niektorý z navrhovaných dôkazov, je preto treba považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. za irelevantnú.

V zmysle § 371 ods. 1 písm. g) možno dovolanie podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Úvodom treba uviesť, že doktrínu plodu z otráveného stromu, na ktorú obvinený poukazuje, je treba označiť za obsolentnú.

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné poznamenať, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť úspešným dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Okolnosť, že svedkovia vykonali zastavenie vozidla ako aj prehliadku obvineného, pri ktorej boli drogy nájdené, za nezákonnú, obvinený nenamietal počas celého trestného konania, ani v prvom a ani v druhom svojom odvolaní a nakoľko podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody podľa ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto dovolanie podáva, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr pred odvolacím súdom, sa nimi dovolací súd bližšie nezaoberal.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.